

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobců:

a) X., nar. dne X.

b) X., nar. dne X.

oba státní příslušnost Irácká republika

oba místem pobytu v ČR X.

zastoupeni advokátem JUDr. Marošem Matiaškem, LL.M.

sídlem Ověnecká 78/33, 170 00 Praha 7

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra

sídlem Nad štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 6. 2019 č. j. OAM-951/ZA-ZA11-K02-PD1-2017, ze dne 14. 6. 2019 č. j. OAM-952/ZA-ZA11-K02-PD1-2017

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 6. 2019 č. j. OAM-951/ZA-ZA11-K02-PD1-2017 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 6. 2019 č. j. OAM-952/ZA-ZA11-K02-PD1-2017 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobcům náhradu nákladů řízení ve výši 39 276,60 Kč do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobců.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobci se žalobami podanými Městskému soudu v Praze domáhali zrušení v záhlaví označených rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „žalovaný“), jimiž rozhodl o žádosti žalobců o prodloužení doplňkové ochrany podané dne 12. 2. 2019 tak, že podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) se doplňková ochrana neprodlužuje. Řízení o žalobách původně vedená pod samostatnými spisovými značkami 2 A 36/2019 a 2 A 37/2019 soud dne 16. 2. 2022 usnesením spojil ke společnému řízení.

II. Žalobní body

2. Žalobci poukázali na to, že žalovaný v rozporu s ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., **správní řád**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“), nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu, a porušil též ust. § 53a odst. 4 zákona o azylu, neboť žalobci splňují podmínky pro udělení doplňkové ochrany, a dále porušil ust. § 14a zákona o azylu, neboť v případě návratu žalobcům hrozí nebezpečí vážné újmy.
3. Konkrétně namítali, že bezpečnostní situace v Iráku se nezměnila takovým způsobem a v těch relevantních aspektech, aby bylo možné vyloučit, že žalobcům v případě návratu nebude hrozit skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, žalovaný chce nyní odepřít prodloužení doplňkové ochrany na základě stejných informací, které dříve považoval za relevantní k jejímu udělení. Uvedli, že bezpečnostní situace v Iráku je nadále velmi špatná a nestabilní, i když irácký premiér Hajdar Abádí oznámil v listopadu 2017, že Islámský stát (dále jen „**ISIS**“, případně „**ISIL**“) byl oficiálně poražen a boje proti zbylým jednotkám pokračují pouze v pouštní oblasti, tyto boje nadále probíhají v některých oblastech Iráku, dochází k teroristickým útokům, pokračuje napětí mezi centrální vládou v Bagdádu a iráckým Kurdistanem, Spojené státy též mluví o odhalení nových hrozeb ze strany Teheránu a jím podporovaných sil v regionu. Poukázali na řadu zpráv z května 2019 a z průběhu roku 2018, dle kterých existuje riziko opětovného posílení ISIS, sílí regionální napětí, v Bagdádu došlo v roce 2018 k častým útokům menšího rozsahu a méně častým s velkým počtem obětí, celkově zde bylo nejvíce obětí, v některých oblastech, např. Kirkúk, jsou útoky proti iráckým bezpečnostním složkám na denní bázi, skupina ISIS se přetavila v teroristickou síť, po celém Iráku jsou rozeseté spící buňky ISIS, mezi Irákem a Sýrií se pohybuje 20-30 000 bojovníků IS, pokračuje rekrutování nových bojovníků, v září 2018 došlo ke třem útokům minometným granátem v tzv. zelené zóně Bagdádu. Žalobci též zdůraznili, že ISIS zjevně v Iráku vyvinul tajnou síť a soustředí se na lokální operace, které zasahují též civilní obyvatelstvo. Dalším významným faktorem jsou šíitské milice, které dříve bojovaly proti ISIS a nyní se postupně vracejí domů, někteří členové se přidávají ke kriminálním gangům, v praxi neexistuje možnost vnitřního přesídlení, riziko stoupnutí na nášlapnou minu, terorismus a riziko únosu existují v celé zemi, bezpečnostní situace zůstává nejistá. Rovněž zůstává nejistá situace osob navracených do Iráku, irácký ambasador ve Finsku se v minulosti vyjádřil v tom smyslu, že Irák bude přijímat zpět pouze ty, kteří se

vracejí na základě vlastní vůle, a osoby, které spáchaly trestný čin. Hlavní motivací vnitřně vysídlených osob k návratu není lepší bezpečnostní situace v zemi, ale touha znovu získat zanechaný majetek a dosáhnout sjednocení rodin. Vytýkali žalovanému, že sice v napadeném rozhodnutí zmiňuje zdroje lidskoprávních organizací, avšak relevantním způsobem nevyhodnotil informace v nich obsažené, z těchto zdrojů jasně vyplývá, že se situace oproti roku 2018 (udělení doplňkové ochrany) nezměnila tak zásadním způsobem, aby bylo možné vyloučit riziko dle ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

4. Žalobci též vytýkali žalovanému, že v rozhodnutí zmiňoval jen části zpráv, které svědčí pro zamítnutí doplňkové ochrany, některé zprávy žalovaný nehodnotil vůbec, jako například zprávu Amnesty International.
5. Žalobkyně a) dále poukázala na to, že ženy bez mužského doprovodu jsou v Iráku reportovány jako zvláště zranitelné, manžel žalobkyně a) pobývá v ČR na základě doplňkové ochrany, při návratu do vlasti by nebyl nikdo, o koho by se mohla opřít. V Iráku zůstává většina útoků na ženy nenahlášená, násilí je zaměřeno na ženy aktivní v politice či v sociální sféře, včetně aktivistek v oblasti lidských práv, podnikatelek, novinářek, modelek a účastnic soutěže krásy, které jsou podrobovány zastrahování a týrání, v září 2018 byla zaznamenána série vražd prominentních žen, žalovaný se těmito skutečnostmi zabýval nedostatečně. Z toho dovozovala, že nedošlo k zásadnímu snížení rizika útoku na žalobkyni a). Žalobce b) měl ve vlasti významné postavení, byl v radě Irácké obchodní asociace, před odjezdem oba žalobci čelili výhrůžkám, úspěšní a silní lidé jsou v Iráku pronásledováni a je jim vyhrožováno ozbrojenými složkami, jejichž činnost není vládou postihována. Po odjezdu žalobce b) ze země se na něj několikrát ptali neznámí lidé, na jejich domě byl nápis „Chceme vaši krev“, žalobkyně a) se obávala, že ihned po příjezdu na letiště by byl její manžel zajat a nejspíš zabit, také jejich některé děti musely ze země odejít, protože měly problémy, dceři byla nedávno prodloužena doplňková ochrana v ČR. Žalobci se po svém příjezdu nemůžou obrátit na policii, protože ta nyní nestíhá trestat trestné činy, stejně by jim nepomohla, poukázali na některé zprávy, dle kterých je vláda práva oslabena.
6. Žalobci též odkazovali na výroční zprávu Human Rights Watch 2019 – Irák ze dne 17. 1. 2019 a zprávu Freedom House: Freedom in the world z dne 4. 2. 2019, Výroční zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA o stavu lidských práv v roce 2018 ze dne 13. 3. 2019 a Zprávu o zemi původu: Irák – bezpečnostní situace Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu (EASO) z března 2019. Podle poslední citované zprávy se Irák stále nachází ve stavu vnitřního ozbrojeného konfliktu (což byl jeden z důvodů pro udělení doplňkové ochrany).
7. Navrhli, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve svém vyjádření nesouhlasil s obsahem žalobních námitek, neboť nedokládají, že by žalovaný porušil relevantní zákonná ustanovení, mezinárodní

závazky ČR či zásady správního řízení, odkázal na obsah správního spisu, napadené rozhodnutí nepovažoval za vadné či nezákonné. Měl za to, že zjistil skutečný stav věci, zabýval se všemi okolnostmi sdělenými žalobci a opatřil si dostatečně objektivní a aktuální podklady.

9. Poukázal na to, že doplňková ochrana byla žalobcům udělena dne 11. 4. 2018 na dobu 12 měsíců z důvodu probíhajícího ozbrojeného konfliktu v Irácké republice, na podkladě shromážděných materiálů dospěl k závěru, že v současné době se již Irácká republika nenachází v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu ve smyslu ust. § 14a zákona o azylu, byť situace není zcela ideální v důsledku proběhlého konfliktu s Islámským státem, což vyplývá i ze zpráv žalobců. Nejde však o svévolné nerozlišující násilí představující pro žalobce vážné individuální ohrožení života nebo tělesné integrity v důsledku vnitřního ozbrojeného konfliktu v zemi původu. Uvedl, že po dobytí Mosulu a dalších měst Irák v prosinci 2017 ohlásil definitivní porážku Islámského státu, schopnost Islámského státu provádět teroristické útoky je po jeho porážce značně omezena, bezpečnostní podmínky v zemi se významně zlepšily, o čemž svědčí též návrat 4 milionů osob ze zahraničí. V Bagdádu žije i dcera žalobců s manželem a s jeho rodiči a sestra žalobkyně a) s rodinou což rovněž nesvědčí o špatné bezpečnostní situaci v zemi původu. Žalobkyně a) by se nevracela do Iráku sama, ale s manželem, nelze na ní pohlížet jako na zvlášť zranitelnou osobu. Nebylo zjištěno, že by žalobcům hrozilo reálné nebezpečí vážné újmy, jak je vyžadováno § 14a zákona o azylu. Trval na tom, že doplňkovou ochranu již není třeba prodloužovat, napadené rozhodnutí je v souladu se zákonem. Žalobcům byla v roce 2018 udělena pouze subsidiární doplňková ochrana, museli být srozuměni s tím, že na základě zákonných důvodů tato již v budoucnu nemusí být prodloužena, odkázal na rozsudky Krajského soudu v Ostravě ve věci iráckých žadatelů o doplňkovou ochranu (č. j. 61 Az 37/2018-65 ze dne 17. 1. 2019, č. j. 61 Az 25/2018-52 ze dne 25. 10. 2018, č. j. 63 Az 4/2019-74 ze dne 7. 5. 2019). Navrhl, aby žaloba byla zamítnuta jako nedůvodná.
10. V doplnění vyjádření žalovaný odkázal na aktuální zprávy týkající se situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do Bagdádu a Regionu Iráckého Kurdistanu po dlouhodobém pobytu v zahraničí. Jedná se o zprávy Informace MZV ČR, č. j. 117728-8/2021-LPTP ze dne 10. 5. 2021 a č. j. 121803-6/2021-LPTP ze dne 28. 7. 2021, z nichž vyplývá, že tyto osoby nejsou po návratu pronásledovány ve smyslu zákona o azylu a mohou v těchto oblastech žít. Žalovaný též odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2019, č. j. 10 Azs 135/2019-31 a usnesení ze dne 22. 10. 2020, č. j. 7 Azs 37/2020-32, či usnesení ze dne 18. 12. 2020, č. j. 10 Azs 258/2020-45 ve věcech neprodloužení doplňkové ochrany. V listopadu 2020 uvedla Jeanine Hennis-Plasschaert, zvláštní zástupkyně generálního tajemníka a vedoucí UNAMI, že se bezpečnostní situace v zemi zlepšuje, s čímž je spojeno významné snížení míry násilí. V prosinci 2020 uvedl ministr zahraničí Fuad Hussein, že se bezpečnostní situace země ve srovnání s předloňskými lety zlepšila a že vláda vynakládá velké úsilí na navrácení vnitřně vysídlených osob na místa jejich původu a na vytvoření bezpečného prostředí pro navrátilce. V posledních týdnech bylo z Běloruské republiky do Erbilu a Bagdádu na základě dobrovolnosti vráceno za pomoci Organizace IOM téměř 2 000 iráckých občanů, což také nesvědčí o namítané současné špatné

bezpečnostní situaci v zemi původu. Do konce června 2020 se do oblasti svého původu vrátilo více než 4,7 mil. osob.

IV. Obsah správního spisu

11. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti:

12. Žalobkyně a) podala dne 14. 11. 2017 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 4. 2018 č. j. OAM-951/ZA-ZA11-K10-2017 byla žalobkyni udělena doplňková ochrana podle ust. § 14a zákona o azylu na dobu 12 měsíců ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. V odůvodnění žalovaný neshledal, že by žalobkyni v případě návratu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, a to mimo jiné proto, že žalobkyně se svým manželem se nesnažili své problémy se soukromými osobami nijak řešit a proti popsanému jednání se bránit a hledat pomoc u státních orgánů, aniž by žalobkyně tento postup přesvědčivě odůvodnila, ani u jejího manžela žalovaný neshledal, že by jím tvrzené potíže mohly být relevantní z hlediska ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Doplňkovou ochranu žalobkyni udělil podle ust. §14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, shledal, že v případě návratu nelze vyloučit vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního a vnitřního ozbrojeného konfliktu, posuzoval situaci v Iráku v letech 2015 - 2017, zjistil, že situace v oblasti lidských práv v Iráku zůstávala v roce 2016 předmětem vážných obav, přestože irácké síly dobyly zpět velkou část území dříve ovládanou Islámským státem, v oblastech, které zůstaly pod jeho kontrolou, se Islámský stát nadále dopouštěl zvěrstev, zasahoval civilisty, násilí se dopouštěly též irácké bezpečnostní síly (ISF), Lidové mobilizační síly i kurdské bezpečnostní síly (KSF). Vyšel též ze zpráv Human Rights Watch ze dne 18. 1. 2018 a Amnesty International ze dne 22. 2. 2018, ze kterých zjistil, že v roce 2017 probíhaly intenzivní multinárodní vojenské operace v Iráku proti Islámskému státu, tyto boje vedly k vysídlení 3,2 milionu Iráčanů, z nichž více než 1 milion zamířilo do iráckého Kurdistánu, než došlo k porážce ISIS, používal tento civilisty jako lidské štíty, podnikal útoky chemickými zbraněmi a cílil na prchající civilisty, irácké síly se uchýlovaly k hromadným popravám, mučení a násilným zmizení stovek osob podezřelých ze spolupráce s ISIS, problematická byla též situace v Kurdistánu. Dále zjistil, že irácké a kurdské složky, polovojenské miliční oddíly, koaliční složky a ISIS porušovaly mezinárodní humanitární právo, dopouštěly se válečných zločinů a hrubě porušovaly lidská práva při ozbrojeném konfliktu, dále popsal násilnosti, ke kterým docházelo v průběhu válečného konfliktu a které zasahovalo civilisty, do prosince 2017 byla dobyta zpět území a centra obyvatelstva, která byla v držení ISIS, do listopadu bylo přes 987 648 obyvatel Ninive vnitřně vysídleno z důvodu operace znovudobytí Mosulu, po celém Iráku zůstává vysídleno přes 3 miliony osoby. Na základě toho dospěl k závěru, že v zemi původu probíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobkyni a) za vážnou újmu, resp. nelze vyloučit, že by tato byla vystavena hrozbě vážné újmy, konflikt zasáhl poměrně značné území země, za současné závažné humanitární krize a napětí mezi jednotlivými komunitami a aktéry nelze vyloučit

možnost jeho opětovné reeskalace do dalších částí země či stupňování násilí, a to prakticky na celém území Irácké republiky.

13. Dne 12. 2. 2019 žalobkyně a) požádala o prodloužení doplňkové ochrany s odůvodněním, že bezpečnostní situace v Iráku není dobrá, zvykli si s manželem na život v ČR, má strach z ozbrojených milicí v Iráku, které unášejí lidi, když byli ve vlasti, milice přijely do podniku jejího manžela, chtěly výkupné a posílaly jim výhrůžky, připustila, že bezpečnostní situace v Iráku je nyní lepší, nejsou už tolik bombové útoky, neví, co by se jim stalo po návratu do vlasti, nedovede si to představit. Tvrdila, že milice si v zemi dělají, co chtějí, státní orgány nefungují, jak mají, v Bagdádu ani Erbilu situace není stabilizovaná, běžný život nefunguje, nelze normálně chodit do práce, prakticky není elektřina, voda téměř neteče, zdravotní služby nefungují, ví to od známých a sousedů. Uvedla, že z hlediska bezpečnostní situace nastalo v zemi zlepšení, nedochází k teroristickým útokům, ale život obyčejných lidí stále není dobrý, v Bagdádu žije její dcera s manželem a dvě sestry žalobkyně a), mají tam zázemí, jsou s manželem finančně zajištěni. Dalším důvodem žádosti je zdravotní stav manžela.

14. Dne 14. 6. 2019 vydal žalovaný napadené rozhodnutí, kterým doplňkovou ochranu podle ust. § 53a odst. 4 zákona o azylu neprodloužil. V odůvodnění napadeného rozhodnutí poukázal na to, že žalobkyni a) byla doplňková ochrana udělena z důvodu zhoršené bezpečnostní situace v Iráku a probíhajícího ozbrojeného konfliktu, takže nebylo možné vyloučit hrozbu vážné újmy pro žalobkyni a), shrnul tvrzení žalobkyně a) z pohovoru dne 25. 4. 2019, uvedl, že vycházel ze spisového materiálu, z obsahu její žádosti, z protokolu o pohovoru, z rozhodné části spisu z řízení ve věci mezinárodní ochrany manžela žalobkyně a) z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Iráku, konkrétně se jedná o: Informace OAMP ze dne 1. 6. 2018 Irák - Situace v zemi, politická a bezpečnostní situace, vnitřně vysídlené osoby, návraty, současný vývoj, Výroční zpráva Amnesty International Irák 2017/18 ze dne 22. 2. 2018, zpráva ČTK ze dne 18. 12. 2018 Maas: Bezpečnostní situace v Iráku je zralá pro návrat uprchlíků, Mezinárodní organizace pro migraci (IOM), Irák, 2018 - údaje o zemi, Informace MZV ČR č. j. 133066/2018-LPTP ze dne 6. 11. 2018 Irák - situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí, Informace OAMP ze dne 18. 3. 2019 Irák - situace etnických a náboženských menšin, bezpečnostní situace, návraty. Po porovnání zjištěných informací shledal, že došlo k takovým zásadním a trvalým změnám situace v zemi původu, že doplňkové ochrany již není zapotřebí. Podrobně se zabýval se bezpečnostní situací v Iráku, připustil, že situace tam není stoprocentně stabilizovaná, i v současnosti dochází v omezené míře k nepředvídatelným a nahodilým útokům proti příslušníkům bezpečnostních složek, civilnímu obyvatelstvu a infrastruktuře, avšak již v prosinci 2017 byla vládou vyhlášena definitivní porážka ISIS v zemi, dle aktuálních informací v zemi neprobíhá občanská válka ani konflikt s jinou zemí, boje sice vedly k vysídlení 3,2 milionů Iráčanů, z nichž 1 milion zamířil do Iráckého Kurdistanu, avšak již 4 miliony obyvatel země se dobrovolně vrátilo do svých domovů, což dokresluje faktické zlepšení bezpečnostní situace, o čemž nemůže být pochyb. ISIS přes svou porážku nadále podnikal ojedinělé útoky malého rozsahu, na konci roku 2018 jsou téměř 2 miliony Iráčanů vnitřně vysídleny, hrozba terorismu přetrvává, ale po celý rok 2018

aktivně probíhá rekonstrukce oblastí osvobozených z pod kontroly ISIS, jehož porážka je trvalá, klesá i počet ozbrojených útoků, do země se navrací stále větší procento osob, které prchly před válkou. V zemi působí řada místních bezpečnostních sil, ozbrojené síly a vnitrostátní orgány činné v trestním řízení udržují pořádek v rámci celé země, počty incidentů a jejich obětí nadále klesají, to se týká i Bagdádu, kde počet teroristických útoků výrazně klesl, zároveň jsou útoky příležitostné a málo úspěšné, útoky ISIS stále cílí na obchody a trhy s velkou koncentrací lidí, v Bagdádu byla otevřena řada ulic a zrušeny stovky kontrolních míst, bezpečnostní složky se snaží likvidovat spící teroristické buňky, bezpečnostní situace v Bagdádu obecně zůstává dobrá. Dále rozebral i situaci v regionech, kde se zasahuje proti zbytkům bojovníků ISIS. Z toho dovodil, že se jedná o dlouhodobý, tvrdý a úspěšně zakončený boj ze strany Irácké republiky a států koalice proti ISIS, i když se vyskytují občasné incidenty, nejde o celoplošné a nerozlišující násilí, doplňková ochrana je opodstatněna pouze tehdy, pokud vlastní stát nemůže cizinci poskytnout ochranu, což však aktuálně již je možné, vyplývá to z několika nezávislých informačních zdrojů, je patrné výrazné zlepšení bezpečnostní situace v Iráku, což ostatně ohledně Bagdádu připustili též žalobci. Považoval za zřejmé, že již není dána situace ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009 č. j. 5 Azs 28/2008-68 ohledně třístupňového testu, který však situace žalobkyně a) nenaplní. Měl za to, že žalobkyně a) své obavy z působení milic spojila s negativními zážitky svého manžela z minulosti, poukázal na původní rozhodnutí ze dne 11. 4. 2018, kde se s těmito námitkami plně vypořádal a neshledal je za důvodné, mj. zde shledal, že žalobci se neobrátili na žádné státní orgány. Obavy žalobkyně a) považoval za zcela obecné, žalobkyně a) žádné konkrétní nebezpečí neuvedla, její tvrzení o nefunkčnosti státních orgánů považoval za nepodložené spekulace, z materiálů shromážděných žalovaným naopak vyplývá zlepšení bezpečnostní situace a snaha o dodržování pořádku, nelze dovodit, že by docházelo ke svévolným a plošným nelegitimním aktivitám ozbrojených složek bez možnosti občanů obrátit se se žádostí o pomoc na příslušné orgány, např. policii. Poukázal též na bezproblémový pobyt žalobkyně a) v Iráku v Erbilu v době od února do září 2017 po vydání prvního rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany dne 1. 9. 2016, kdy žalobci nevyužili možnosti meritorního posouzení žádosti o mezinárodní ochranu ve Francii, u žalobkyně a) tedy dostatečnou míru individualizace rizika neshledal. Dále poukázal na to, že v Iráku žije řada jejích rodinných příslušníků, kteří tam nečelí výraznějším problémům, zmínil též dobrou ekonomickou situaci žalobců, překážku v návratu neshledal ani ve zdravotním stavu žalobců, měl za to, že cílem je legalizace pobytu v ČR, k tomuto účelu však mohou žalobci využít prostředky dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Shrnl, že důvody, pro které byla udělena doplňková ochrana, již pominuly a není dán důvod k jejímu prodloužení.

15. Žalobce b) podal dne 14. 11. 2017 v ČR žádost o udělení mezinárodní ochrany. Rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 4. 2018 č. j. OAM-952/ZA-ZA11-K10-2017 byla žalobci udělena doplňková ochrana podle ust. § 14a zákona o azylu na dobu 12 měsíců ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. V odůvodnění žalovaný neshledal, že by žalobci v případě návratu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, a to mimo jiné proto, že žalobce se nesnažil své problémy se soukromými osobami nijak řešit a proti popsanému jednání se bránit a

hledat pomoc u státních orgánů, aniž by tento postup přesvědčivě odůvodnil. Doplnkovou ochranu udělil žalovaný podle ust. §14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, shledal, že v případě návratu nelze vyloučit vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního a vnitřního ozbrojeného konfliktu, posuzoval situaci v Iráku v letech 2015 - 2017, rozhodnutí bylo odůvodněno obdobně jako u žalobkyně a).

16. Dne 12. 2. 2019 žalobce požádal o prodloužení doplňkové ochrany s odůvodněním, že jejich životy ve vlasti byly v nebezpečí, dodnes v Iráku vládou milice a ozbrojené skupiny, vláda není schopna zajistit bezpečnost občanům, obává se nebezpečí ze strany milic a nejisté bezpečnostní situace v Iráku. Dále uvedl, že v zemi čelil výhrůžkám, měl významné postavení, podnikal, o konkrétních hrozbách do budoucna neví. Bezpečnostní situace v Bagdádu se sice zlepšila, ale stále není dobrá, v zemi působí milice, nikdo je nekontroluje, terorizují obyvatele. Z ekonomického hlediska by mohl vést život i v Iráku, problém je ale špatná bezpečnostní situace, v ČR žije žalobce spokojeně, žije zde i jeho dcera, syn a manželka.
17. Dne 14. 6. 2019 vydal žalovaný napadené rozhodnutí, kterým doplňkovou ochranu podle ust. § 53a odst. 4 zákona o azylu neprodloužil, vyšel ze stejných podkladů jako u žalobkyně a), rozhodnutí bylo odůvodněno obdobným způsobem.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

18. Zdejší soud rozhodl rozsudkem ze dne 16. 6. 2021, č. j. 2 Az 36/2019-44 ve věci žalobkyně a) a rozsudkem ze dne 16. 6. 2021, č. j. 2 Az 37/2019-46 ve věci žalobce b) tak, že žaloby zamítl. Nejvyšší správní soud rozsudky zrušil rozsudkem ze dne 20. 9. 2021, č. j. 1 Azs 202/2021-33 a ze dne 20. 9. 2021, č. j. 1 Azs 203/2021-34. Nejvyšší správní soud uvedl, že sice v řadě svých dřívějších rozhodnutí (z nichž v napadeném rozsudku vycházel i městský soud) poukázal na postupně se zlepšující bezpečnostní situaci v Iráku v souvislosti s porážkou tzv. Islámského státu. Přitom poukázal na skutečnost, že jakkoliv jsou poměry v této zemi i nadále složité, nejisté a do jisté míry nestabilní, nelze již hovořit o tzv. totálním konfliktu, který by představoval nebezpečí pro každou osobu vyskytující se na daném území (viz např. rozsudek ze dne 16. 5. 2019, č. j. [1 Azs 389/2018-38](#), či usnesení ze dne 6. 6. 2019, č. j. [1 Azs 46/2019-59](#), ze dne 26. 6. 2019, č. j. [10 Azs 135/2019-31](#), ze dne 4. 10. 2019, č. j. [4 Azs 299/2019-47](#), či několik dalších), nejnovější judikatura však již odráží opětovné zhoršení bezpečnostní situace v Iráku (zejména v druhé polovině roku 2019) a upozorňuje na potřebu vycházet z pokud možno co nejaktuálnějších zdrojů. To tím spíše, že se jedná o tak neklidnou zemi, jakou je právě Irák (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2021, č. j. [6 Azs 390/2020-25](#), či usnesení ze dne 3. 12. 2020, č. j. [10 Azs 327/2020-24](#)). Nejvyšší správní soud konstatoval, že bylo povinností městského soudu zohlednit zdroje odkazované žalobci a na jejich základě vyhodnotit bezpečnostní situaci v Iráku, a to (s ohledem na nutnost respektování zásady non-refoulement), případně i s přihlédnutím k situaci panující až po vydání napadeného rozhodnutí. V této souvislosti kasační soud připomněl, že v případě neprodloužení doplňkové ochrany je povinností žalovaného odůvodnit změnu poměrů oproti době, v

níž stěžovatelce doplňkovou ochranu udělil. Je přitom otázkou, do jaké míry se tyto poměry v Iráku mohly za dobu zhruba jednoho roku změnit. Byl to právě žalovaný, kdo v roce 2018 dovodil, že situace v Iráku je kritická a žalobcům hrozí v případě návratu do vlasti nebezpečí vážné újmy ve smyslu [§ 14a odst. 2 písm. c\) zákona o azylu](#). V nynější věci je proto třeba klást zvýšený důraz na ozřejmění změn, které v mezidobí v Iráku proběhly. V této souvislosti nelze přehlédnout, že žalovaný v rozporu s tímto požadavkem opřel závěr o neprodloužení doplňkové ochrany dílem o skutečnosti, které nastaly již před samotným udělením doplňkové ochrany a jichž si také toho času musel být vědom (např. deklarovaná porážka Islámského státu v roce 2017). Městský soud provede další dokazování a zjištění žalovaného konfrontuje se zdroji odkazovanými žalobci a zohlední individuální situaci žalobců.

19. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „**procedurální směrnice**“), a dospěl k závěru, že **žaloba je důvodná**.
20. Podle ust. § 53a odst. 4 věty čtvrté zákona o azylu *ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále hrozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a)*.
21. Podle ust. § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu *doplňková ochrana se odejme, pokud okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, zanikly nebo se změnily do té míry, že již doplňkové ochrany není zapotřebí. Podle ust. § 17a odst. 2 zákona o azylu při posuzování důvodů uvedených v odstavci 1 ministerstvo přihlédne k tomu, zda změna okolností je tak významná a trvalé povahy, že osobě požívající doplňkové ochrany již nehrozí nebezpečí, že utrpí vážnou újmu. Dále se přihlédne k tomu, zda osoba požívající doplňkové ochrany uvede závažné okolnosti podložené předchozí vážnou újmu odůvodňující odmítnutí ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu svého posledního trvalého bydliště*.
22. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 7. 2009, č. j. 1 Azs 34/2009-55 k tomu uvedl, že: „...smyslem § 53a zákona o azylu je umožnit správnímu orgánu opakovaně ověřovat naplnění, resp. trvání podmínek doplňkové ochrany, pro něž byla dle § 14a zákona o azylu žadateli o prodloužení doplňkové ochrany udělena, především vzhledem k možným změnám v zemi původu žadatele. Správní orgán je oprávněn vydat negativní rozhodnutí o uvedené žádosti pouze při nenaplnění podmínek stanovených v § 14a citovaného zákona.“ Z toho vyplývá, že základem řízení o prodloužení doplňkové ochrany je posouzení toho, zda se významně a dlouhodobě změnily okolnosti, pro které byla žadateli udělena doplňková ochrana. Správní orgán nese důkazní břemeno v otázce, zda nadále trvá původní důvod udělení doplňkové ochrany, nebo zda se naopak situace v domovském státě cizince stabilizovala a tato změna je natolik významná a trvalé povahy, že cizinci nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy a odůvodňuje to zamítnutí

žádosti o prodloužení doplňkové ochrany (k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2013, č. j. 6 Azs 15/2013-35).

23. Soud podle pokynů Nejvyššího správního soudu doplnil dokazování ohledně situace v zemi původu žalobců. Dal možnost oběma stranám sporu předložit důkazy, částečně soud provedl též důkazy, které mu byly známy z úřední činnosti. Podle Informace Evropského podpůrného azylového úřadu EASO, Irák, bezpečnostní situace z 8. 1. 2021, se irácká vláda za podpory kurdských sil Pešmerga a různých miličních skupin účastní vnitrostátního ozbrojeného konfliktu proti skupině ISIL a jejím přidruženým skupinám. Vládu také podporuje mezinárodní koalice, v jejímž čele stojí USA a která prováděla letecké útoky na skupinu ISIL. Tyto letecké útoky pokračovaly i v průběhu druhého čtvrtletí roku 2020. Skupina ISIL byla na konci roku 2017 vojensky poražena. Během následujícího období byly hlášeny známky, že se skupina ISIL začíná obnovovat. Po prudkém poklesu útoků skupiny ISIL v Iráku v roce 2018 pokračoval pokles i na počátku roku 2019. Poté od druhé poloviny roku 2019 i během roku 2020 začala aktivita znovu narůstat a vykazovala silné a stabilní oživení (tyto závěry byly převzaty též Informací OAMP z 19. 3. 2021 Irák, situace etnických náboženských menšin, bezpečnostní situace, návraty). Byť se skupina ISIL ve velkém rozsahu nevrátila k dřívějšímu provádění masových městských útoků, přešla k bývalým povstaleckým taktikám, Irácké bezpečnostní síly mají menší kapacitu pro zamezování expanzi skupiny ISIL a skupina ISIL toho využívá a zrychluje svoji obnovu. Analytik Sam Heller z organizace Crisis Group uvedl, že v průběhu jara roku 2020 skupina ISIL poprvé od doby, kdy byla oficiálně poražena, začala podnikat komplexní útoky proti ISF (Irácké bezpečnostní síly). V dubnu 2020 bylo možno zaznamenat posun v načasování útoků a ve výběru cílů, který poukazuje na rostoucí kapacitu a sílu, protože tento nový druh útoků vyžaduje moderní vybavení a kompetentnost a přístup ke zpravodajským informacím. Skupina ISIL získala v průběhu roku 2020 více svobody pro svoji aktivitu, neboť státní síly byly zaneprázdněny bojem proti covidu, došlo také k rozšíření skupiny ISIL do dalších oblastí Iráku. Informace z této zprávy potvrzují i další zdroje, například žalobci předložená zpráva Amnesty International, Annual report: Iraq 2020, podle které násilná činnost ISIL, která od roku 2018 ustala, se v roce 2020 obnovila a zaměřila se na bezpečnostní síly a menší počet civilistů. Obdobné závěry obsahuje i Irák Informace OAMP, Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 17. 5. 2021, která odkazuje na další zdroje (např. ČTK, Reuters). Podle článku z iRozhlas ze dne 19. 11. 2021 Spolková zpravodajská služba Bruno Kahl, Islámský stát po rozpadu chalífátu dokázal vybudovat centralizovanou síť radikálů, která neustále sílí, pomáhá mu též epidemie covidu. Podle zprávy Irák, Ministerstvo zahraničních věcí USA, ze dne 30. 3. 2021, Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2020, se objevily četné zprávy, že vláda a příslušníci ozbrojených složek spáchali svévolná či nezákonná zabití a nevládní miliční oddíly přidružené ke skupině ISIS se také dopustily zabití. Soud neprováděl k důkazu zprávy přiložené k podání žalobců ze dne 24. 10. 2019, neboť jde o zprávy v anglickém jazyce, které nebyly k výzvě soudu přeloženy, a též soud k situaci v zemi původu provedl podrobné dokazování zcela aktuálními zprávami.
24. Z doplněného dokazování je zřejmé, že závěry žalovaného o významné a dlouhotrvající změně spočívající v konečné porážce ISIS neobstojí. Na tomto nic nemohou změnit zprávy týkající se situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu

(Informace MZV ČR, č. j. 117728-8/2021-LP'TP ze dne 10. 5. 2021 a č. j. 121803-6/2021-LP'TP ze dne 28. 7. 2021). Ze skutečnosti, že neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti nejsou obecně diskriminováni a nehrozí jim za podání žádosti žádný postih, nelze bez dalšího dovodit, že nejsou dány důvody pro prodloužení doplňkové ochrany, tyto zprávy je nutno hodnotit ve vztahu k dalším zprávám o zemi původu. Konečně obavy z obtíží spojených s neúspěšně podanou žádostí o mezinárodní ochranu nebyly důvodem pro udělení doplňkové ochrany. Také vyjádření jednotlivých osob, byť ve významných pozicích (Jeanine Hennis-Plasschaert, zvláštní zástupkyně generálního tajemníka a vedoucí UNAMI, ministr zahraničí Iráckého státu Fuad Hussein) nemůže zpochybnit obsáhlé a komplexní zprávy o zemi původu, které soud provedl k důkazu, zároveň soud nezpochybňuje, že k určitému posunu v zemi původu žalobců došlo, avšak dosud nelze uzavřít, že by se situace v domovském státě změnila natolik významně a trvale, že žalobcům nehrozí skutečné nebezpečí vážné újmy.

25. Pokud žalobci namítali, že těžiště dokazování má být před správním orgánem, nikoli před soudem, odkazovali zde na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2021, č. j. 6 Azs 390/2020-25, soud k tomuto konstatuje, že i v odkazovaném rozsudku Nejvyšší správní soud uvedl v bodě 17, 18, že Městský soud v Praze měl napravit pochybení žalovaného, který si neopatřil dostatečně aktuální podklady o zemi původu. Zásadní je dále, že doplnit dokazování uložil zdejšímu soudu Nejvyšší správní soud, soud nenahrazuje činnost správního orgánu, rozhodnutí žalovaného byla zrušena a správní orgán se věcí bude znovu zabývat.
26. Soud tedy shrnuje, že žalovaný své důkazní břemeno neunesl, nedostal své povinnosti shromáždit maximálně aktuální informace o zemi původu. Naprostá většina shromážděných podkladů popisuje situaci v zemi původu v roce 2018, když napadené rozhodnutí bylo vydáno 14. 6. 2019, přitom jak vyložil Nejvyšší správní soud, podle [§ 23c odst. 1 písm. c\) zákona o azylu](#) jsou podkladem pro vydání rozhodnutí žalovaného mimo jiné „*přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem.*“ Tyto informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů a (4) transparentní a dohledatelné (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. [1 Azs 105/2008-81](#), č. [1825/2009 Sb. NSS](#)). Zastaralá je „*taková zpráva, která obsahuje informace, které v důsledku změny okolností v období mezi vypracováním zprávy a jejím použitím již nejsou aktuální, neboť situace, již zpráva popisuje, je již zcela jiná. Pokud se podstatně změnila situace, může být zastaralá i zpráva stará pouhý týden, a pokud je situace stabilní, může být použitelná i zpráva stará několik let*“ (rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2017 č. j. [45 Az 21/2016-55](#), č. [3714/2018 Sb. NSS](#), či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020 č. j. [6 Azs 109/2019-74](#)). Žalovaný tedy pochybil, pokud do spisu nezaložil rovněž novější zprávy, vztahující se právě k období první poloviny roku 2019, či minimálně druhé poloviny roku 2018, z nezávislých zpravodajských zdrojů (Freedom House, Amnesty International, Human Rights Watch, Česká tisková kancelář či International Crisis Group). Zároveň z podkladů doložených žalobci a dalších důkazů opatřených soudem vyplývá, že částečné zlepšení situace poté, co v prosinci 2017 byla oficiálně deklarována porážka Islámského státu, není trvalejšího charakteru. V této souvislosti zmínil i Nejvyšší správní soud krátký časový odstup mezi rozhodnutím o udělení doplňkové

ochrany (11. 4. 2018) a jejím odejmutím (14. 6. 2019). Žalovaný nijak nepopíral, že situace v zemi zůstává složitá, avšak považoval za podstatné, že počet incidentů a útoků klesá, bezpečnostní situace se trvale zlepšuje, pokračuje rekonstrukce poničených oblastí a vzestupný trend návratů obyvatel do svých domovů. Tyto závěry však neobstojí ve světle dalšího vývoje v zemi. V této souvislosti lze odkázat též na judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudky ze dne 9. 2. 2021, č. j. 6 Azs 390/2020-25 a ze dne 3. 12. 2020, č. j. 10 Azs 327/2020-24), které zdůrazňují nutnost zaměřit dokazování nejen k porážce ISIS, ale zejména k následnému vývoji v zemi.

27. Nejvyšší správní soud zavázal Městský soud v Praze ke zhodnocení, zdali právě individuální situace žalobců neodůvodňuje prodloužení doplňkové ochrany i v případě zlepšení poměrů v Iráku a zda lze očekávat, že se žalobci domohou vnitrostátní ochrany v případě hrozby újmy ze strany nestátních subjektů. Městský soud shledal, že žalovaný se touto otázkou nezabýval dostatečně, když k této problematice zcela absentují podrobnější informace o zemi původu, rozhodnutí je tak v tomto směru nepřezkoumatelné (podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.). Žalobci již od podání žádosti o mezinárodní ochranu v roce 2017 konzistentně tvrdili, že žalobce b) byl v minulosti v Iráku unesen a později se setkali i s dalším vyhrožováním a násilím ze strany soukromých osob (střelba na jejich dům). Tyto skutečnosti je přiměly k odjezdu ze země. Od sousedů měli později zjistit, že se po nich sháněli neznámí lidé a na jejich domě se nachází nápis „Chceme vaši krev“. Žalobci vyjádřili obavy, že v případě návratu do vlasti jim hrozí nebezpečí od ozbrojených složek, které nikdo nekontroluje a nepostihuje. Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 133066/2018-LPTP ze dne 6. 11. 2018 se zabývá pouze nebezpečím ze strany soukromých osob z důvodu podání žádosti o mezinárodní ochranu v zahraničí. V Informaci Odboru azylové a migrační politiky ze dne 1. 6. 2018 Irák - Situace v zemi, politická a bezpečnostní situace, vnitřně vysídlené osoby, návraty, současný vývoj je toliko stručně uvedeno, že v celé zemi působí řada místních bezpečnostních sil. Regulérní ozbrojené síly a vnitrostátní orgány činné v trestním řízení udržují pořádek v rámci celé země. Vzhledem k obecně problematické situaci v Iráku toto stručné konstatování soud neshledal dostačující, když přihlédl též k tomu, že touto problematikou se zabývají podrobněji další zprávy (např. Informace Evropského podpůrného azylového úřadu EASO, Irák, bezpečnostní situace z 8. 1. 2021 v této souvislosti odkazuje na Informační zprávu EASO o zemi původu-Irák: Aktéři poskytující ochranu 2018, z novějších zdrojů například Country Guidance 2021).
28. K dalším námitkám soud uvádí, že neshledal, že by žalovaný interpretoval zprávy o zemi původu tendenčně, když nezamtl, že ISIS byl i po porážce stále částečně aktivní, měl asi 17 000 bojovníků, kteří tvořili tajnou síť a soustředili se na lokální operace, k útokům a sebevražedným útokům docházelo v menší míře, útoky cílily na obchody a trhy s velkou koncentrací lidí. Stejně tak žalovaný nepřehlédl, že část vysídlených obyvatel se nemůže vrátit z různých důvodů – bezpečnostních i ekonomických, někteří vnitřně vysídlení obyvatelé musejí podstupovat složité procedury, aby se mohli navrátit do svých oblastí původu, v osvobozených oblastech je třeba provést rozsáhlé rekonstrukce. Žalovaný se podrobně zabýval situací osob, které se navracely do Iráku, ze shromážděných podkladů vyplývá, že od pádu ISIS se více než 4 miliony vysídlených osob navrátilo do oblasti svého původu, nebylo zjištěno, že by neúspěšní

žadatelé o mezinárodní ochranu navracející se do Iráku čelili represím či konkrétním problémům, zvláště pokud se jedná o ekonomicky dobře situované osoby, mezi které patří též žalobci. Z těchto podkladů nevyplývá, že by osobám navracejícím se ze zahraničí mělo být bráněno ve vstupu do země. Situaci popsanou žalobci, kdy v červnu 2018 byly osoby navracené z Finska do Iráku poslány zpět do Finska, lze tudíž vnímat pouze jako ojedinělý incident, který nemůže zpochybnit, že návraty iráckých občanů ze zahraničí běžně probíhají. S tímto závěrem korespondují i aktuální zprávy Informace MZV ČR ze dne 28. 7 2021 – Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí a Informace MZV ČR ze dne 10. 5 2021 – Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do Regionu iráckého Kurdistanu, návrat do Regionu iráckého Kurdistanu po dlouhodobém pobytu v zahraničí. Pokud žalobci namítali, že podle zprávy EASO z roku 2019 obyvatelé se vracejí do svých oblastí z jiných důvodů, než že by se zlepšila bezpečnostní situace (snaha znovu získat majetek a spojit rodiny), tato zpráva nebyla do spisu k důkazu založena, žalobci mohou navrhnout tuto zprávu jako důkaz v dalším řízení.

29. Konečně k obavám žalobkyně a) s ohledem na skutečnost, že žalobkyně je ženou, soud konstatuje, že žalobkyně tyto obavy projevila až v žalobě, zároveň důkazy, které předložila, nenasvědčují bez dalšího, že by pouze z tohoto důvodu žalobkyni hrozila vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu. Pokud žalobkyně a) poukazovala na násilí proti ženám aktivním v politice či sociální sféře (aktivistek, podnikatelek, novinářek, modelek, účastnic soutěží krásy), soud konstatuje, že žalobkyně a) nespadá do žádné z těchto kategorií, ze spisu ani nevyplývá, že by žalobkyně a) porušovala tradiční genderové role. Žalobkyně a) má možnost v řízení před žalovaným tyto své obavy podrobněji vysvětlit a doložit.
30. V dalším řízení bude na žalovaném, aby na základě nově opatřených odpovídajících podkladů pro rozhodnutí řádně zjistil skutkový stav věci a následně řádným a přezkoumatelným způsobem zhodnotil, zda v případě žalobců již skutečně pominuly důvody pro prodloužení doplňkové ochrany a žalobcům v případě návratu do vlasti nehrozí nebezpečí vážné újmy, které by odůvodňovalo prodloužení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Žalovaný v dalším řízení mezi podklady rozhodnutí zahrne zprávy, které jsou součástí soudního spisu, též nezávislých zpravodajských zdrojů (Freedom House, Amnesty International, Human Rights Watch, Česká tisková kancelář či International Crisis Group), z nichž v jiných případech standardně vychází (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2019, č. j. [1 Azs 389/2018-38](#), či usnesení ze dne 7. 9. 2021, č. j. 4 Azs 81/2021-45). Shromážděné podklady pak posoudí komplexně, vezme v úvahu i skutečnosti svědčící ve prospěch žalobců. Žalovaný též vysvětlí, pokud zahrne do podkladů pro rozhodování též zprávu Amnesty International vztahující se k situaci v roce 2017, jaké závěry z ní učinil.
31. Žalovaný nepřehlédne, že nebezpečí vážné újmy ve smyslu [§ 14a odst. 2 písm. c\) zákona o azylu](#) může zakládat i méně závažný ozbrojený konflikt, než tzv. totální konflikt, pokud je žadatel schopen prokázat dostatečnou míru individualizace, a to například tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy, (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu

jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země, či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009 č. j. [5 Azs 28/2008 - 68](#), č. [1840/2009 Sb. NSS](#)). Při zvažování osobních faktorů, které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí budou právě žalobci, žalovaný přihlédl i k jejich věku, když žalobce b) namítal, že právě jeho vysoký věk zvyšuje riziko vážné újmy v případě nuceného návratu do země původu. Žalobci též mohou žalovanému předložit lékařské zprávy ke zhoršení zdravotního stavu žalobce b), které navrhovali provést k důkazu před soudem.

32. Žalovaný také v dalším řízení doplní zprávy o zemi původu ve vztahu k možnosti žalobců domoci se vnitrostátní ochrany v případě hrozby újmy ze strany nestátních subjektů a v kontextu azylového příběhu žalobců zhodnotí, zda se žalobci domohou vnitrostátní ochrany v případě hrozby újmy ze strany nestátních subjektů.
33. Soud tedy uzavírá, že v daném případě žalovaný neučinil vše nezbytné tak, aby byl dle § 3 správního řádu zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a pokud nevycházel z aktuálních podkladů, došlo k podstatnému porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s., zároveň dokazování vyžaduje zásadní doplnění ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Dokazování doplněné soudem potvrdilo, že žalovaný nedostatečně zohlednil další vývoj v Iráku po porážce ISIS v roce 2017. S ohledem na shora uvedené soud shledal žalobu důvodnou a napadené rozhodnutí žalovaného pro vady řízení zrušil, současně podle § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude žalovaný podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku.
34. O nákladech řízení soud rozhodl dle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobci byli ve věci samé úspěšní, proto jim přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Náklady řízení tvoří náklady na odměnu právního zástupce za 4 úkony právní služby ve věci žalobkyně a) a za 4 úkony právní služby ve věci žalobce b) - převzetí a příprava zastoupení, doplnění žaloby ze dne 24. 10. 2019, vyjádření ve věci ze dne 19. 11. 2021 a podání kasační stížnosti po 3 100 Kč dle ust. § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), za účast na jednání soud přiznal každému z žalobců odměnu za 1 úkon sníženou o 20 % podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu, tedy 8 x 3 100 Kč a 2 x 2 480 Kč, tj. 32 460 Kč. Dále byla žalobcům přiznána náhrada hotových výdajů za 9 úkonů právní služby podle ustanovení § 13 odst. 4 advokátního tarifu po 300 Kč (2 700 Kč). Součástí nákladů je též DPH ve výši 6 816,60 Kč; celková výše nákladů řízení žalobců tak činí 39 276,60 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 7. dubna 2022

JUDr. Lenka Loudová v. r.

samosoudkyně